

AFHANDLING

om

DRÄLLERS och DUBBLA GOLFMATTORS

tillverkning, med begagnande af

HARNESK-RÜSTNING,

författad

af

J. E. EKENMARK och SYSTRAR.

STOCKHOLM, 1828.

Kongl. Ordens-Boktryckeriet.

Innehåll.

Om Väfstolen och dess Innanrede sid. 3—12.

Om Garnets Beskaffenhet - - - 12—13.

Varp och inslag till dräller. Om linnegarn, som säljes i handelsbödar och på arbetshus. Förhållandet emellan varp och inslag. Bomullsgarn till drällsvarp. Garn till mattväfnad.

Om det förhållande, som bör äga rum emellan Varp-garn och Väfsked, samt Garnuträkning, sid. 14—17.

Olägenheterne af för tät varp. D:o af för gles d:o. Tabeller, som utvisa passande väfsked för linnedrälls-varp af olika finhet, samt huru många alnar och tum, hvarje skålp. garn, af olika slag, gör i varp på mindre och större bredd. D:o för bomulls-varpgarn N:o 14, samt för mattvarp.

Om Bobiningen och Varplingen - sid. 18—23.

Huru trådarne läggas i skålet. Om Bobinernes gång. Huru garnet olika bör beräknas vid varplingen, allt efter drällsfasonerne beskaffenhet. Huru mattgarn af olika färger varpas efter fasonerne.

Om Bomningen - - - - sid. 24.

Varpens bredd på garnbommen. Huru varpen hålles, om den är i 2:ne delar, Orsakerne, hvarföre varpen måste bommas hårdt.

Om Sälfnigen - - - - sid. 25—75.

Sälfnigen för damast-dräller kan ske efter 2:ne methoder. Huru många harnesk-skaft en oliksidig fason fordrar, efter den första af dessa, och huru många en liksidig. Huru många en oliksidig fason, eller en fason, som är lika på 2:ne sidor, fordrar, efter andra methoden, och huru många en fason, som är lika på alla sidor. Hvilka skaft, som äro för atlask emellan fasonerne, samt för list eller lister på längden, äfvensom huru många framskaft, som erfordras. Skaft-tillökning för fasoner i zig-zag. Trådarnes dragningssätt i harnesk-sålf och framsålf, efter första methoden, om fason är oliksidig. Exempelsälfnig. Trådarnes dragningssätt i d:o, efter första methoden, om fason är liksidig. Exempelsälfnig. Samma fasoner sålfvade i zig-zag. Flera fasoner sålfvade, som exempel. Sälfnig efter andra methoden. Sälfnig för de vackraste fotdrälls-mönster. Sälfnig för initialbokstäfver, namn, deviser, numror, samt blomsterguirlander uti lister. Om sälfnigen af dräller i allmänhet. Huru lister, efter behag, kunna varieras. Huru stora fasonerne blifva med mellansort tåggaru. Om sälfnig, när

half ruta finnes i en fason. Fasonerne blifva ganska lediga med 5 trådar i harnesk-sålf. Om fasonerna önskas större. Om mer och mindre atlask emellan fasonerne. Mindre harnesk-skaft ätgå, om höga fasoner sålfvas i liggande ställning. Om stående fasoner i listerne. Huru sålfningen bör sluta, allt efter fasonernes föranledande, så att den ena hälften af en duk passar i hop med den andra hälften, vid hopsyningen. Huru sålfningen slutar i servietter. Det under sålfningarne utsatta trådantal är så beräknadt, att det passar, så väl för dukar och servietter i särskilda väfvar, som för dukar och servietter i en och samma väf. Huru stort antal af sålf, som erfordras, efter hvarje sålfnings-methode. Om sålfningen i harnesk-skaften för dubbel mattväfnad. Huru många harnesk-skaft, efter första sålfnings-methode, och huru många, efter den andra. Exempelsålfningar, efter begge methoderne. Sålfning af rutiga mattväfnader. Sålfningen i framskaften. Huru garnbommen upplägges, harnesk-skaften upphängas etc.

Om Skedningen - - - sid. 75—76.

Varpen lika långt från Skedens stammar. Om skedsnaror. Huru många trådar i tand af drällsvarp och huru många af mattvarp.

Om Väfvens uppknytning - - - sid. 76—83.

Huru långt slagboms-armarne böra vara från bröstbommen; första framskaftet från slagboms-armarne, samt triss- och rullstolen, från sista framskaftet. Garnbommens läge, i förhållande till bröstbommen. Varpens framdragning och knytning om längseltågs-käppen. Längseltågens beskaffenhet. Huru många lattor och trampor till dräll, huru många till mattväfnad. Om undersättning af lapparne X, Pl. 1. Huru mycket framskaften upphöjas, före deras uppknytning. Om sålfs afskiljande utom skaftglorne. Snörenas genomdragning och knytning. Hvad X betyder, vid uppknytningen från lattor till trampor, efter fig. 1, 2 och 3, Pl. 1. — Hela uppknytningen från lattor till trampor för dräll med atlaskbotten. Hela d:o för dubbel mattväfnad. Harnesk-skaftens uppknytning. Om underlägslapparnes borttagning, utom under contralattorne.

Om Klistret och klistringen - - - sid. 83—86.

Klistrets beståndsdelar och kokning. Huru det uppspades i varm väderlek. Huru uppredning och klistring verkställes. Huru man bör förhålla sig, när man måste gå ifrån en halfklistrad väf. Följderne af för stark och för liten påklistring. Klistring emellan framskaft och harnesk-skaft icke behöflig, om man förhåller sig, som man bör.

Om Ordningen för Harnesk-skaftens uppdragning och om Väfningen. - - - sid. 86—111.

Väfningen, innan några harnesk-skaft uppdragas. Dragningen och väfningen af första tvärlisten i dräll. Huru man förhåller sig, om

ränderna, med fulla öfvertrampningar, blifva för höga. Gäller äfven om fasonerne. Dragningen och väfningen af atlask emellan list och fasoner. Om första och andra harnesk-skaften, vid väfningen af alla fasoner. Om dragningen för en oliksidig fason, efter första metoden, samt om trampning och väftets inslagning. Exempel anfördt. Dragningen och väfningen af en liksidig fason efter samma sålfningsmetode. Exempel anfördt. Huru andra tvärlisten drages och väfves. Huru fasonerne dragas i andra hälften af en duk. Sättet att få rader af olika fasoner i en och samma väf. Dragningen och väfningen af fasoner zig-zag. Lister och atlask dragas och väfvas alldeles lika efter andra sålfnings-methode. Fasonernes dragning och väfning efter denna metode. En kaffe knytes i atlask-skaftet, för att nedtrycka varptrådarne. Harnesk-skaftens uppdragning för alla sålfvade fotdrälls-mönster. Dragningen för initialbokstäfver, namn, numror och deviser i list på tvären af en drällväfnad. D:o för d:o i list på längden. D:o för blomsterguirlande på tvären och för d:o på längden. Dragningen och väfningen af golfmatt-fasoner, med mellanrum af slät väfnad, sålfvade efter första metoden. D:o af golfmattfasoner, utan mellanrum af sådan väfnad, sålfvade efter samma metode. D:o af rutig mattväfnad efter d:o. Dragningen och väfningen af golfmatt-fasoner, med mellanrum af slät väfnad, sålfvade efter andra metoden. D:o af golfmattfasoner, utan mellanrum af slät väfnad, sålfvade efter samma metode. D:o af rutig mattväfnad i tapetfason och af en annan rutig mattväfnad i 8 harnesk-skaft. — Om varpens framsläppningar och om varpens spänning. — Hjelp, när trådar skära in sig. — Slagbommens midt utmärkes. Huru varpen bör stå i skeden och huru slagbommen skjutes bort, innan skottspolen kastas igenom. Huru slagen slås med slagbommen. Ej alltid lika stark tillslagning. — Huru djupt man får trampa. Lapp under tramporna. — Huru väfnaden utspännes, huru ofta spännaren flyttes och när ny varp bör framvridas. — Om sprötornes nedredning till garnbommen och om ny klistring. — Om varptråders lagning och om slaka trådar. — Skälet blir utmärkt redigt. Orsakerna till oreda i skälet. — Contralattornes ända mål. — Huru man förhåller sig, när tägen slaknat. — Hjelp, om väfven är för hårdt klistrad. — Orsakerna, om en väf går snedt. — I stället för linnegarn, kan bomullsgarn med fördel begagnas till drällsvarp, med linnegarn till inslag. Huru bomullsgarnet då beredes.

Ändamålet med denna afhandling är att icke allenast göra damasttillverkningar och utländska mattväfnader till föremål för allmänna husfliten, utan ock att sprida kännedom om ett ganska förenkladt sätt för åstadkommandet af de vackraste inom Riket nu brukliga fotdrällsfasoner. De härvid erforderliga redskap afvika till sin beskaffenhet obetydligt från de vanliga och föränleda icke till någon känubar kostnad. Hufvudsakliga skillnaden består uti sättet att gå till väga med tvenne sålfomgångar, af hvilka den ena, genom nedtrampning, gör väfnadens botten och den andra, genom uppdragning, fasonerne. Nyttan af tillverkningsmetoden är så

stor, att icke blott de svåraste vanliga fotdrällsmönster, såsom Riddestjernen, Fransyska Rosen och Dubbla Ducater &c., utan äfven landskapsstycken och vackrare utländska mattmönster kunna, med liten öfning, på väfnader utföras, nästan lika lätt, som om tillverkningen vore slät. Man måste likväl då, så väl i afseende på garn och redskap, som förhållningssättet i öfrigt, noga iakttaga de omständliga underrättelser, som vi här skola meddela.

OM VÄFSTOLEN OCH DESS INNANREDE.

Väfstolar, af alla i Sverige vanliga slag, kunna, med förändring af innanredet samt tillökning i höjd och längd, äfven för här ifrågasvarande väfnader, begagnas. För höjden, som från golfvet till bröstbommens öfversida bör utgöra minst 1 aln 16 tum, nyttjar man under väfstolsstötterne så kallade skor, eller, efter stötternes form afpassade, urhålkade plankstycken, och för den från bröst till garnbom nödvändiga längd af 4 alnar, göres en särskild garnbomsställning. Bredden må vara hvilken som helst; likväl ej under $1\frac{1}{2}$ aln, invändigt beräknad. Väfstolar, gjorda efter den af mig J. E. Ekenmark år 1820 utgifna Handbok i väfnadskonsten, äro ganska tjenliga, men erfordra också liten förändring af en del innanrede, äfvensom en dylik förlängningsanstalt. Varp-trådarne skulle på ett kortare afstånd emellan bommarne afbrista, dels vid harneskskaftens uppdragning och dels vid uppdragna tråders nedtrampning genom framskaften. Till och med en ännu större längd, af 5 à 6 alnar, skulle

vara ganska nyttig, om väfrummet så tillåter, men är icke oundvikligen behöflig för de fasoner, som här äro i fråga, eller för andra, som intaga ett lika antal af harnesk-skaft med dem.

Ritning efter scala på en, så väl för linne- och ylle-, som för bomullsväfnader, högst ändamålsenlig väfstol, med allt dess innanrede, finnes å Planchen 1. — Figuren 1. föreställer väfstolens framsida, genom styckena A. B. C. D. samt sittsen E. — Fig. 2. högra sidan, genom styckena F. G. H. I. och knäet K., hvori bröstbommen L. samt väfnadsbommarne M. och N. ligga. — Figuren 3. föreställer högra sidan af den för harneskrustningen nödiga förlängningsanstalt, jemte garnbommen O. och en af dess hållare P.

Innanredet består af vanlig slagbom och väfsked a.; skottspole b., med sin egen scala; 5 trampor c. med axel och trampklässar; 5 långlattor d. och 5 korrtlattor e. med axlar och axelställningar; 5 topplattor f. och 5 contralattor g. med en gemensam lattstol h., men särskilda axelställningar i. och i.; en triss- och rullstol k 1., k. 2.;

en trisslapp l.; en så kallad nyckelhåls-lapp m.; 5 öfverskaft n. och 5 underskaft o. till framsålfven p.; 5 skafthästar q.; harneskskaft r. s., harnesksålf t. och dragpinnar u, allt efter den fason, som önskas på väfnaden; 2:ne hållare för harneskskaften w. och 6 underläggslappar x., samt 2:ne skälsprötor, tåg och så kallade rättesnören.

Garnbommen bör för detta väfsätt ligga omkring 6 tum lägre än bröstbommen. — Slagbommen, här föreställd utan ryckverk, måste vara försedd med en sådan öppning, att väfskeden har fritt rum och att skedens stammar hvarken öfver eller under kunna nöta på varptrådarne. Skedens tänder böra vara af rör, tunna, glatta, afspetsade åt kanterne och på lika afstånd från hvarandra. — Skottspolen lång och bred efter scala, $\frac{3}{4}$:dels tum hög, tung genom istöpt bly och af den fason, som ritningen visar. Öppningen i skottspolen kan vara 4 tum lång, $\frac{7}{8}$:dels tum bred och $\frac{1}{2}$ tum djup. — En trampa göres $2\frac{1}{2}$ alnar lång, $1\frac{1}{2}$ tum tjock och 2 tum hög, med ett gröfre axelhål och 5 hål för tågen från lång- och korrtlattor. Dessa tåghål borras på $1\frac{1}{4}$ tums afstånd från hvarandra och det

första af dem börjar 12 tum från trampans framända. Trampklässarne kunna vara 7 tum höga och af hvad form som helst; de ställas så, att den väfvande trampar på topp. — En långlatta kan göras 2 alnar 18 tum lång, 1 tum tjock och $1\frac{1}{2}$ tum bred för väfstolar om en invändig bredd af $1\frac{1}{2}$ aln till och med $2\frac{1}{4}$ alnar. Längden af en korrtlatta rättas deremot efter väfstolens bredd, så att afståndet från lattans inända till första tåghålet utgör $2\frac{1}{2}$ à 3 tum. Längre ända är skadlig, ty den hindrar en skafthäst eller en långlatta i sin gång. En korrtlatta behöfver ej vara mera än $\frac{3}{4}$ tum tjock och $1\frac{1}{4}$ tum bred. — Topplattor 1 aln, 16 tum långa, $\frac{5}{8}$ tum tjocka och 2 tum breda. Contralattor, af tungt träslag, 1 aln 14 tum långa, 1 tum tjocka, samt 1 tum breda i ena, men 3 tum i andra ändan. Trampor och lattor böra gå tätt efter sina axlar och, för ingen del, kunna vingla hit och dit. Axlarne få ej vara klena. Trampaxeln bör ha $\frac{3}{4}$:dels tums diameter och en lattaxel $\frac{1}{2}$ tums dito. — Skulle en gammal väfstol vara så smal, att topplattornes axelställning, med bibehållande af lattornes bestämda längd, icke kan inpassas inom väfstolen, så böra lattstols-styckena, till nödig längd,

gå utöfver vänstra sidan af väfstolen. Topp- och contralattstolen, som sammanhållas genom 2:ne tvärlär, fastspikas tvärs öfver väfstolen på sådant afstånd från slagbommen, som ritningen visar. — Till triss- och rullstolen, fogas och hoplimmas 2:ne 9 tum breda och $1\frac{1}{4}$ tum tjocka stycken, af lika längd med väfstolens utvändiga bredd. På midten af dessa hoplimmade stycken göres en rits tvärs öfver, och i denna rits borras hål vid hål på lagom afstånd från hvarandra och afpassade efter grofheten af de snören, som man för harneskskafrens uppdragning ämnar begagna. Tätt intill dessa hål, till höger om desamma, fästes starkt med flera tappar stycket k. 1. i upprättstående ställning. I öfra kanten af detta stycke sågas en öppning $1\frac{1}{2}$ tum djup samt $\frac{1}{4}$:dels tum bred, längs efter hela styckets bredd, och midt för hvar och ett af de borrarade hålen en annan öppning $2\frac{1}{2}$ tum djup och $\frac{3}{4}$ tum bred, tvärs öfver den förra. I hvar och en af dessa öppningar på tvären inpassas på en axel, som ligger i öppningen på längden, en trissa, nära $\frac{3}{4}$:dels tum tjock, men af $1\frac{3}{4}$:dels tums diameter, och på det harnesksnören, som komma att gå öfver dessa trissor, må bibehålla sin rätta

plats, så fastlimmas en trädspöta i axelöppningens öfra kant. Trissorne svarfvas af hårdt trädslag och med någorlunda djup öppning. På den å ritningen bestämda bredd af 18 tum kan man ha rum för 50 trissor och deröfver, ehuru icke flera än 20 kunnat föreställas. Till höger om detta stycke fästes starkt med flera tappar stycket k. 2, i sned, men äfven upprättstående ställning, och en öppning göres i öfra kanten, längs efter stycket, för lika många upprättstående rullar, som man har trissor i förra stycket. I denna öppning nedslås derefter, midt för hvarje trissa, ett någorlunda tjockt stycke ståltråd, såsom axel för hvar och en rulle, och då rullarne äro satta på sina axlar, så påpinnas ett stycke träd öfver dem, på det att harnesk-snörena skola bibehållas, hvart och ett vid sin rulle. Axlarne böra med sin öfra ända gå $\frac{3}{8}$:dels tum in i det stycke, som påpinnas; i annat fall vika de sig. Rullarne svarfvas alla lika höga, af hårdt trädslag, 1 tum långa, $\frac{3}{8}$ tum tjocka i begge ändar, men på midten blott $\frac{1}{4}$ tum, eller således ursvängda. Midten af rullarne bör svara emot trissornes öfra kant. Triss- och rullstolen fastspikas tvärs öfver öfra väfstols-stötterne,

16, 17, 18 à 20 tum från sista framskäftet. Skulle så inträffa, att stötterne på en gammal väfstol icke ha den härtill erforderliga längd, så måste de tillskarfvas med 2:ne utgående stycken, eller ock bör förlängnings-anstalten göras lika hög med väfstolen, då samma ändamål äfven vinnas. Om öfra bakmellanstöten på en gammal, eller en efter förra väfboken gjord väfstol hindrar snörenas gång, så borttages densamma. På en väfstol efter den här uppgifna ritning finnes ingen sådan mellanstött. Triss- och rullstolen, nedskuren i bägge ändar, efter väfstolens invändiga bredd, har äfven det ändamålet att svara emot denna stött. — Trisslappen l. göres alldeles lika med den redan beskrifna, men $3\frac{1}{2}$ tum högre. Den fastspikas starkt vid högra sidan af väfstolens öfra tvärstött, på det sätt, att trissorne komma att stå lika högt med trissorne i samma lapp. Om en gammal väfstol icke har någon sådan tvärstött, så måste den ditsättas. — Till nyckelhåls-lapp hopfogas och limmas 2:ne stycken, så att samma lapp blir lika bred och tjock med en trisslapp, men blott $6\frac{1}{2}$ tum hög. I denna lapp göres ett hål midt för hvarje trissa, i form af det fören nyckel. Lappen fastspikas vid samma väfstolsstött, midt

vid salfningen äro så allmänt kända, att de ej behöfva någon beskrifning. Önskar man att begagna många öfver 50 harnesk-skaft, så måste lapparne k. 1. och l. förses med ännu en omgång af trissor, öfver de andra; lappen k. 2. med 2:ne rullomgångar, äfven den ena öfver den andra, samt lappen m. med dubbla rader af hål. Trissorne för öfra raden af lappen l. svarfvas något vidare än de för nedra raden. Harnesk-skaftens hållare göras 6 tum längre, med en 3:dje flyttbar tvärså i nedra ändan; harnesk-skaften lika med de beskrifna och harnesk-sålfven så långa som förut, men i nya omgångens sålf bör öfra delen vara 10 tum, ögat 1 tum och nedra delen 17 tum. Med tillhjälp af scala och cirkel kan man för öfrigt af ritningen lätt få alla nödiga upplysningar om väfstolen och dess innanrede.

OM GARNETS BESKAFFENHET.

Varp till dräller bör spinnas af bästa tågor, ganska jemn och snos hårdt. Inslaget måste äfven vara väl spunnet, men snos ej så hårdt. Sämre tågor kunna också dertill begagnas. Det linnegarn, som vanligen säljes i handelsbodarne och från arbetshusen, är, såsom

för löst snott, otjenligt till drällsvarp, men kan nyttjas som inslag. Att varp och inslag äro lika grofva passar bäst. Före begagnandet måste garnet ordentligt bykas; annars kan klistret icke göra behörig verkan. Bomullsvarpgarn N:o 14 från Svenska spinnerierne passar också bra, med linnegarn till inslag, för drällsväfnad. Garnet till mattvarp bör äfven vara jemnt spunnet, men ej så mycket snott, och helst så fint, att 3 hårdt hoptvinnade trådar gifva varpen den grofhet, som man önskar. Inslaget till mattväfnad spinnes likaså jemnt, men snos lösare. Detta får vara enkelt eller tvåtrådigt, likväl, i hvilketdera fallet som helst, något gröfre än varpen. Till varpgarnet utsökes den mest hårfria ullen; den sämre begagnas till inslagsgarn. Grof Svensk ull kan användas, äfvenså Islands-ull. Det förstås likväl, att ju finare och bättre ull, ju vackrare mattväfnad. Linne- eller bomullsgarn kan också begagnas, men väfnaden blir långt ifrån så vacker, som af ullgarn. För öfrigt bör man så laga, att man till mattväfnad får de klaraste färger på garnet, och att man ej använder för många, utan smakfullt blott några få.

OM DET FÖRHÅLLANDE, SOM BÖR ÄGA
RUM EMELLAN VARP GARN OCH VÄF-
SKED, SAMT GARN-UTRÄKNING.

Då man nu har sin väfredskap och sitt garn i ordning, så är valet af väfsked det första som förekommer. Att rätt bestämma detta, är svårt, men af högsta vikt. Är varpen för tät, så möta många olägenheter. Trådarna komma då, vid nedtrampningen, icke med behörig lätthet om hvarandra i skedens öppningar, utan förorsaka oredigt skäl, afnötas genom sammanträngningen och hänga upp sig på framsålfven. Fasonerne blifva äfven oformligt höga, och väfnaden blir hvarken vacker eller stark, emedan inslaget icke på behörigt sätt kunnat intränga. Är varpen deremot för gles, så kniper väfnaden in i äggarne, trådar afbrista, fasonerne blifva för breda och atlasken blir ful.

Till förekommande af misstag, hafva vi derföre uppgjort följande omständliga uträkningar:

Groft Bykt Tåggarn

om 20 knäpp *)	på skålp. och af 2 $\frac{1}{2}$ alnars härfvelomkrets.	
eller om 21	dito på dito . . . . . 2 $\frac{1}{2}$	dito
. 22	dito på dito . . . . . 2 $\frac{1}{2}$	dito
. 23	dito på dito . . . . . 2 $\frac{3}{4}$	dito
. 24 $\frac{1}{2}$	dito på dito . . . . . 2 $\frac{3}{4}$	dito

passar med 3 i tand för en väfsked

om 550 rör på 5	qvart. och skålp. gör med 1650 tråd. i varp 3 aln.	8 t.
. 600 dito 5 $\frac{1}{2}$	dito 1800	dito 3 d:o 1 t.
. 650 dito 6	dito 1950	dito 2 d:o 19 t.
. 700 dito 6 $\frac{1}{2}$	dito 2100	dito 2 d:o 14 t.
. 775 dito 7	dito 2325	dito 2 d:o 8 t.
. 825 dito 7 $\frac{1}{2}$	dito 2475	dito 2 d:o 5 t.
. 875 dito 8	dito 2625	dito 2 d:o 2 t.

Mellansort Bykt Tåggarn

om 36 knäpp	på skålp. och af 2 $\frac{1}{2}$ alnars härfvelomkrets	
eller om 37 $\frac{1}{2}$	. . . . . 2 $\frac{1}{2}$	dito
. 39 $\frac{1}{2}$	. . . . . 2 $\frac{1}{2}$	dito
. 41 $\frac{1}{2}$	. . . . . 2 $\frac{3}{4}$	dito
. 43 $\frac{1}{2}$	. . . . . 2 $\frac{3}{4}$	dito

passar med 3 i tand för en väfsked

om 650 rör på 5	qvart. och skålp. gör med 1950 tråd. i varp 5 aln.	1 t.
. 700 d:o 5 $\frac{1}{2}$	 2100	dito 4 d:o 17 t.
. 775 d:o 6	 2325	dito 4 d:o 6 t.
. 850 d:o 6 $\frac{1}{2}$	 2550	dito 3 d:o 21 t.
. 900 d:o 7	 2700	dito 3 d:o 16 t.
. 975 d:o 7 $\frac{1}{2}$	 2925	dito 3 d:o 9 t.
. 1050 d:o 8	 3150	dito 3 d:o 3 t.

*) knäpp 100 omgångar kring härfveln.

Fint Bykt Tåggarn

om 52 knäpp på skålp. och af 2 $\frac{1}{2}$ alnars härfvelomkrets	
eller om 54 $\frac{1}{2}$	2 $\frac{1}{2}$ dito
. . . . . 57	2 $\frac{1}{2}$ dito
. . . . . 60	2 $\frac{1}{2}$ dito
. . . . . 63 $\frac{1}{2}$	2 $\frac{1}{2}$ dito

passar med 3 i tand för en väfsked

om 750 rör på 5 quart. och skålp. gör med 2250 tråd. i varp 6 aln. 8 t.	
. 825 d:o 5 $\frac{1}{2}$	2475 dito 5 d:o 18 t.
. 900 d:o 6	2700 dito 5 d:o 7 t.
. 975 d:o 6 $\frac{1}{2}$	2925 dito 4 d:o 21 t.
. 1050 d:o 7	3150 dito 4 d:o 12 t.
. 1125 d:o 7 $\frac{1}{2}$	3375 dito 4 d:o 5 t.
. 1200 d:o 8	3600 dito 3 d:o 23 t.

Bomullsgarn N:o 14, från Svenska Spinnerier,
passar äfven till dräller, med 3 i tand,
för en väfsked

om 575 rör på 5 quart. och skålp. gör med 1725 trådar i varp 8 aln. 9 t.	
. 625 d:o 5 $\frac{1}{2}$	1875 dito 7 d:o 16 t.
. 675 d:o 6	2025 dito 7 d:o 3 t.
. 750 d:o 6 $\frac{1}{2}$	2250 dito 6 d:o 10 t.
. 800 d:o 7	2400 dito 6 d:o —
. 850 d:o 7 $\frac{1}{2}$	2550 dito 5 d:o 15 t.
. 925 d:o 8	2775 dito 5 d:o 4 t.

Ullgarn till mattvarp är lagom groft, när
3 hårdt hoptvinnade ändar, virade tätt intill
hvarandra i 20 omgångar kring en aln, jemnt
intaga en tum. Sådant garn passar med 2 i
tand för en väfsked

om

om 210 rör på 3 $\frac{1}{2}$ quart. och skålp. gör med 420 trådar i varp 3 aln. 5 t.	
. 240 dito 4	480 dito 2 d:o 19 t.
. 270 dito 4 $\frac{1}{2}$	540 dito 2 d:o 12 t.
. 300 dito 5	600 dito 2 d:o 6 t.
. 330 dito 5 $\frac{1}{2}$	660 dito 2 d:o 1 t.
. 360 dito 6	720 dito 1 d:o 21 t.
. 390 dito 6 $\frac{1}{2}$	780 dito 1 d:o 17 t.
. 420 dito 7	840 dito 1 d:o 14 t.

Har man varp, hvaraf mer eller mindre,
än 20 ändar, intager en tums bredd, så bestäm-
mer man skeden derefter, på det sätt, att om
till exempel blott 14 trådar få rum på tum-
men, så bör skeden på samma afstånd ej inne-
fatta flera än 7 tänder; för 16 trådar 8 tän-
der; men för 22 trådar 11 tänder, eller mera
än här uppgifna skedar, o. s. v. — För att få
hela eller halfva knäpp kring härfveln, äro nå-
gra trådomgångar här och der uteslutna, eller
tillagda. Äfvenså äro skedarne jemnade till
hela eller halfva bund, genom minskning eller
tillökning af några rör, och, vid beräkningen
af den längd, som ett skålp. garn af olika slag
gör på en bestämd bredd, äro uppkomna bråk,
under tum, icke upptagna. Allt detta hafva vi
ansett vara af fördel för den väfvande och
kunna ske, utau att rubba förhållandet i det

hela. — Inslag för dräller och golfmattor erfordras ungefär lika mycket som varp.

OM BOBININGEN OCH VARPNINGEN.

Sedan man nu känner beskaffenheten af den väfsked, som man bör ha till sitt garn och huru långt skålpundet deraf går i varp på en önskad bredd, så bobinas garnet och der-vid så frestas, att svaga stycken af trådar i väfven undvikas. Varpningen verkställes med en tråd upp och en ned i skålet; i annat fall sammanklistra sig 2 och 2 trådar. Öfra sälpinnarne placeras på det sätt vid varpan, att de ändar, som skola dragas igenom sälfven, blifva $1\frac{3}{4}$ aln långa. För en lång eller bred dräll bör garnet varpas i 2:ne serskilda delar, för att jemnare och hårdare kunna bommas, och hvarje omgång af de första 20 trådarne på varpan märkes då, eller, som man säger, smittas med talg och kol, midt för en af varpans stötter, till rättelse vid de serskilda varpdelarnes bomning. Bobinerne böra gå lätt, men tätt efter sina tennar. I annat fall blifva somliga trådar slakare än en del, hvarigenom skålet icke blir så redigt och väfnaden icke

heller så vacker, som när alla trådar komma lika strängt på varpan. Vid varpningen af garn till dräller iakttages, att half duk, med liksidiga fasoner samt atlask, eller slät botten, emellan fasonerne, erfordrar trådar för en list vid ena äggen, för jemna omgångar af atlask och fasoner, samt för half atlask, eller för half fason vid andra äggen; half duk med liksidiga fasoner i zig zag och atlask emellan fasonerne, trådar för list vid ena äggen, för jemna omgångar af atlask och fasoner, samt för half fason vid andra äggen; half duk med oliksidiga fasoner, så väl i rad, som i zig zag, och atlask emellan fasonerna, trådar för list vid ena äggen, för jemna omgångar af atlask och fasoner, samt för half atlask vid andra äggen; half duk med liksidiga och oliksidiga fasoner i samma rad, samt atlask emellan fasonerne, trådar för list vid ena äggen, för vissa omgångar af atlask och fasoner, samt för en half liksidig fason vid andra äggen. Vid hop-syningen skulle fasoner och mellanrum af atlask i den ena hälften af duken annars icke svara emot fasoner och mellanrum i andra hälften. Half duk först och servietter sedan i samma väf erfordra trådar för en list, vissa

omgångar af atlask och fasoner samt half atlask, eller half fason vid andra äggen, på sätt om dukar nämndt är; men antingen bör då half atlask och en fason, en omgång atlask och $1\frac{1}{2}$ fason, $1\frac{1}{2}$ omgång atlask och 2 fasoner, eller också en half fason utgöra samma antal trådar, som den redan gifna listen. I annat fall får man trådar öfver eller fela trådar vid den motsvarande listens ordentliga formering. Servietter af alla slag erfordra trådar för 2:ne lister och en omgång mer af hel atlask, än af fasoner.

Garn till golfmattor varpas alltid så, att en half fason kan fås vid hvardera äggen, om fasonerne antingen äro i ett sammanhang, eller falla i zig zag, såsom figurerne 2, 4 och 5 Pl. 10, men i fall af mellanrum med slät väfnad, så kan man äfven varpa trådar för hälften af ett sådant mellanrum vid hvarje ägg, eller för hel fason vid ena äggen och för helt mellanrum af slät väfnad vid den andra. Fasoner eller mellanrum skulle annars, vid mattstyckernas hopsyning, icke ordentligt passa emot hvarandra. Begagnas blott 2:ne färger på mattgarn, t. ex. svart och grön, så varpar man för hela

väfven skiftevis en svart och en grön tråd, men med garn af flera färger måste varpnin-gen ske, allt efter som man önskar färger på de särskilda delarne af fason. En hufvudfärg har man likväl alltid. Om denne t. ex. är svart, så varpar man för en del af fason en svart och t. ex. en grön tråd, samt åter en svart och en grön etc., och derefter, för en annan del af fason, en svart och t. ex. en röd tråd, åter en svart och en röd etc. Figurerne 1 och 4 se bäst ut med 2:ne färger. Figurerne 2, 3 och 5 deremot bäst med flera. Med antagande af förenämnde färger varpar man då för

Fig. 1.

En svart och en grön tråd skiftevis, till dess man har ett antal af 616 trådar. Här af fås 2 fasoner och 2 mellanrum af slät väfnad. Vill man ha blott en enda dubbelt större fason och ett mellanrum, så varpas 576 trådar.

Fig. 2, med 3 färger på garnet.

36 svarta och 36 gröna trådar	eller	72 trådar
52 dito och 52 röda	dito	104 dito
72 dito och 72 gröna	dito	144 dito
52 dito och 52 röda	dito	104 dito

fortsättning från andra sidan 424 trådar.
 72 svarta och 72 gröna trådar eller 144 dito
 52 dito och 52 röda dito 104 dito
 36 dito och 36 gröna dito 72 dito
 —————744.

Häraf fås 3 hela och 2 halfva fasoner.

Önskar man sig en dubbelt större fason och
 2:ne halfva på hela bredden, så varpar man
 72 svarta och 72 gröna . . . 144 trådar
 104 dito och 104 röda . . . 208 dito
 72 dito och 72 gröna . . . 144 dito
 —————496.

Fig. 3 med 3 färger på garnet.

74 svarta och 74 gröna . . . 148 trådar
 72 dito och 72 röda . . . 144 dito
 116 dito och 116 gröna . . . 232 dito
 72 dito och 72 röda . . . 144 dito
 42 dito och 42 gröna . . . 84 dito
 —————752.

Häraf fås 2 fasoner och 2 mellanrum.

Vill man ha dubbelt större fason, så varpas:
 148 svarta och 148 gröna . . . 296 trådar
 144 dito och 144 röda . . . 288 dito
 84 dito och 84 gröna . . . 168 dito
 —————752.

Fig. 4.

En svart och en grön tråd skiftevis, till
 dess man har 780 trådar. Önskar man att få
 fasonerna dubbelt större, så erfordras 520 trådar.

Fig. 5 med 3 färger på garnet.

26 svarta och 26 gröna . . . 52 trådar
 162 dito och 162 röda . . . 324 dito
 26 dito och 26 gröna . . . 52 dito
 —————428.

Häraf fås en hel och 2 halfva fasoner.

Till dubbelt större fasoner varpas:

52 svarta och 52 gröna . . . 104 trådar
 324 dito och 324 röda . . . 648 dito
 52 dito och 52 gröna . . . 104 dito
 —————856.

En hel och 2 halfva fasoner fås.

På det ingen ting af fasoner eller mellan-
 rum må medtagas, i afseende på hopsyning, så
 varpar man 4 trådar öfver i mattvarp och 5
 trådar i drällsvarp. Mattgarn bör varpas af
 stora bobiner, eller af nystan. Små bobiner
 lemna icke rum för nog mycket garn, hvilken
 omständighet gör, att man får onödiga knutar
 på varpen.